

Posudek oponenta práce

Lisý, Marek: Pravicový extremismus v Sasku

Předložená práce se zaměřuje na fenomén pravicového extremismu v Sasku, tedy jedné z nových spolkových zemí SRN. Právě ty jsou pravicovým extremismem v SRN nejvíce postiženy a Sasko patří mezi bašty tohoto hnutí na východě Německa.

Lisý předložil velice solidní a na širokém výzkumu založenou práci, která se velice koncepčně zabývá s tématem pravicového extremismu v Sasku. Práci dělí na úvodní část věnující se vývoji pravicového extremismu v NDR a SRN, dále zpracovává ve formě případové studie vývoj pravicového extremismu v Sasku. V dalších částech se zaměřuje na pravicově extremistickou subkulturu, na právní aspekty pravicového extremismu a na konci věnuje kapitolu omylům v chápání pravicového extremismu.

Na začátku se autor věnuje obecnému vývoji pravicového extremismu v SRN a vzestupu oblíbenosti strany NPS. Nicméně zde dochází ke zjištění, že podhoubí vzestupu oblíbenosti pravicového extremismu je třeba hledat ne v krizi na počátku 90. let. Lisý zde (a pak i v dalších kapitolách) vyvrací tezi, že tam, kde je vysoká nezaměstnanost, tak stoupá náklonnost k extremismu. Pro podporu se pak snaží hledat další důvody – např. u lokálně silného vedoucího aktivit strany či v minulosti. Autor akcentuje, že již v systému NDR byl pravicový extremismus ukotven a nebyl systematicky potírán.

V části věnované spolkové zemi Sasko analyzuje politické postupy NPD a jejich snahy o získání podpory na veřejnosti. Částečně se také snaží na své potenciální příznivce působit skrze své organizace. Dalším konceptem „boje o ulici“ je snaha extremistů vytvářet tzv. „national befreite Zonen“ či „Angstzonen“, která se má stát, nebo se bohužel už stává, místem, kde jsou cizinci ohroženi.

Lisý dále zaměřil svoji pozornost na extremistickou subkulturu, u níž je pro část veřejnosti skryté spojení s extremismem. Příkladem jsou především módní značky. Autor zde nabízí dílčí případovou studii, včetně obrazové přílohy, o značce Thor Steinar. Velice detailně je zpracováno také popsání postupné infiltrace pravicových extremistů mezi fotbalové hooligans – zde na příkladu Lokomotivy Lipsko – či do hudebního průmyslu.

V části věnované právním aspektům se Lisý vypořádává mj. s častou otázkou veřejnosti, proč nelze zakázat zjevně neonacistické pochody. Předkládá zde také obsáhlou analýzu německých ústavních a právních předpisů.

Velice zajímavá a přínosná (hlavně v dnešní době) je kapitola věnovaná v omylům v chápání pravicového extremismu. Zde jsou ukázány nejčastější omyly veřejnosti v definici toho, kdo je a kdo není pravicovým extrémistou. Tím je také umožněna společenská tolerance určitých forem aktivit těchto hnutí, protože zde veřejnost nevidí přímou linku k pravicovým extrémistům.

Celkově se tedy jedná o velmi zdařilou studii, kterou každopádně doporučuji po drobném předělání a doplnění k publikaci. Jedná se o velmi aktuální a nebezpečnou problematiku. Pro publikaci navrhuji zvážit následující body: Zvýšit akcent na případovost studie spolkové země Sasko s obecnějším přesahem do fenoménu pravicového extremismu dalších hodnotících kapitol a dle tohoto přístupu předělat členění práce. Doplnit kapitolu věnovanou České republice a vývoji pravicového extremismu zde, případně doplnit o spojení či spolupráci hnutí z obou zemí (Lisý ve své práci zmiňuje spolupráce Dělnické strany sociální spravedlnosti s NDP, v jejímž rámci vystoupil ve Waldsassenu její předseda Vandas). Rozhodně ale doporučuji předělat závěr, který je v současné podobě z velké části pouhým shrnutím celé práce.

Po formální stránce je práce zpracována velice dobře a svědomitě. Množství drobných překlepů je opravdu minimální.

Z výše uvedených důvodů mohu konstatovat, že práce zcela splňuje nároky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji kvalifikovat stupněm výborně a s doporučením na publikaci (při zpracování výše uvedených připomínek).

PhDr. Tomáš Nigrin, Ph.D.